

مدیر حوزه‌های علمیه

تعاملات حوزه قم و نجف تأثیر به‌سزایی در ارائه چهره پویای اندیشه ناب اسلامی دارد

محورهای مقالات همایش یکصدمین سال احیا و بازتأسیس حوزه علمیه قم فراخوان شد.

به گزارش خبرگزاری شفقنا، در آستانه یکصدمین سال بازتأسیس حوزه علمیه قم، مراکز و مؤسسات تاریخی ـ اسنادی کشور با همراهی حوزه علمیه قم، در صدد برپایی همایش بین‌المللی برای تبیین جنبه‌های سیاسی، اجتماعی و فرهنگی تکاپوی یکصدساله این نهاد تأثیرگذار در تاریخ ایران و جهان برآمدند. از این‌رو دبیرخانه بزرگداشت یکصدمین سال بازتأسیس حوزه علمیه قم، چندی پیش فعالیت خود را آغاز کرد. این دبیرخانه در نظر دارد، با تولید آثار علمی، پژوهشی، سمعی و بصری به‌مناسبت صدمین سال تأسیس حوزه علمیه قم، خاستگاه تاریخی حوزه قم و نقش اثرگذار این حوزه در تاریخ معاصر ایران را واکاوی کند.

از این‌رو، دبیرخانه یکصدمین سال بازتأسیس حوزه علمیه قم، طی فراخوانی از محققان، پژوهشگران، طلاب، دانشجویان و علاقه‌مندان به تاریخ دعوت کرد تا با ارسال آثار علمی خود، این دبیرخانه را در تولید محتوای علمی همراهی‌کنند.

علاقه‌مندان می‌توانند پس از انتخاب موضوع، چکیده آثار خود را در قالب فایل word حداکثر تا اول خردادماه ۱۴۰۱ به آدرس: howzeh100@irdc.ir ارسال کرده و یا در پاپگاه اطلاع‌رسانی این دبیرخانه به آدرس www.howzeh100.ir ثبت نمایند. همچنین مهلت ارسال اصل مقالات، ۱ شهریورماه ۱۴۰۱ خواهد بود.

محورهای مقالات یکصدمین سال احیا و بازتأسیس حوزه علمیه قم به شرح زیر است:

• **(الف) دوران زعامت آیت‌الله‌العظمی حاج شیخ عبدالکریم حائری**

• مواضع آیت‌الله حائری نسبت به انقلاب مشروطه؛
• قربات‌های سیاسی آیت‌الله حائری و آیت‌الله سیدکاظم طباطبایی یزدی در امور سیاسی؛
• روابط سید حسن مدرس با آیت‌الله حائری؛
• موضع آیت‌الله حائری نسبت به کودتای رضاخان و غوغای جمهوری خواهی او؛
• تعامل آیت‌الله حائری با علمای تبعیدی عراق به ایران (آیات: اصفهانی، نائینی، خالصی، ...؛
• مواضع آیت‌الله حائری و حوزه قم در خصوص تخریب بقیع؛

• موضع آیت‌الله حائری نسبت به قیام و مطالبات علمای مهاجر اصفهان به رهبری حاج آقا نورالله نجفی؛
• موضع آیت‌الله حائری در واقعه ضرب و جرح شیخ محمدتقی بافقی توسط رضاخان؛
• موضع آیت‌الله حائری نسبت به ایجاد محدودیت‌های رژیم رضاخان برای روحانیون و حوزه‌های علمیه (برگزاری آزمون، طرح تغییر لباس روحانیون، ...؛
• موضع آیت‌الله حائری نسبت به تبعید علمای آذربایجان؛

• موضع آیت‌الله حائری راجع به ایجاد محدودیت و ممنوعیت‌های مربوط به عزاداری‌های مذهبی؛
• موضع و اقدامات آیت‌الله حائری راجع به مهاجرت یهودیان به فلسطین؛
• موضع آیت‌الله حائری راجع به واقعه کشف حجاب و قیام گوهرشاد؛
• مناسبات آیت‌الله حائری با آیات: سیدعبدالحسین شرف‌الدین، شیخ محمدحسین کاشف‌الغطا و شیخ عبدالکریم زنجانی؛
• نظرات آیت‌الله خمینی : راجع به مواضع سیاسی آیت‌الله حائری نسبت به سیاست‌ها و اقدامات ضد مذهبی رضاخان؛

• اقدامات عمرانی و رفاهی آیت‌الله حائری؛
• سیاست‌های رژیم رضاخان در تقابل با حوزه علمیه قم؛
• مقایسه اقدامات و رفتار رضاخان و آتاترک در مواجهه با دین و حوزه‌های علمیه.

• **(ب) حوزه علمیه قم در دوره مراجع ثلاث**

• مدیریت حوزه علمیه قم در دوران مراجع ثلاث پس از رحلت آیت‌الله حائری : و از آن زمان تا ریاست

مدیر حوزه‌های علمیه اظهار کرد: تعاملات روزافزون حوزه قم و نجف می‌تواند، تأثیر بسزایی بر ارائه چهره پویای اندیشه ناب اسلامی در گستره جهانی داشته باشد.

به گزارش خبرگزاری حوزه، آیت‌الله اعرافی، در دیدار جمعی از انمه جمعه و جماعات، اساتید و خطبا که در دوره‌های دانشی و مهارتی دفتر نمایندگی مقام معظم رهبری در نجف‌اشرف شرکت داشته‌اند و برای شرکت در دوره‌ای پیشرفته با مشارکت مؤسسه فرصت‌های مطالعاتی جامعه المصطفی : در قم شرکت کرده بودند، ضمن خیر مقدم به حضور میهمانان و گرمی‌داشت ایام ماه رجب‌المرجب و با تبریک خجسته میلاد حضرت علی : و سالروز پیروزی شکوهمند انقلاب اسلامی، اظهار کرد: همواره قدردان نقش برجسته حوزه عریق نجف و زحمات و تلاش‌های مراجع معظم تقلید حوزه مبارکه نجف اشرف و به‌ویژه مرجع عالی‌قدر عراق حضرت آیت‌الله‌العظمی سیستانی و تمام طلاب و فضلا و نیروهای محور مقاومت اسلامی هستیم.

مدیر حوزه‌های علمیه، این دیدار را نقطه مقومی در افزایش و ارتقای سطح تعاملات و ارتباطات حوزه قم و نجف دانست و یادآور شد: مهمترین و راهبردی‌ترین اندیشه انقلاب اسلامی برآمده از تفکر مدینه‌النبی در دوران رسول‌الله : است که تمام ساحت‌های حیات بشری را هدف‌گذاری نموده است.

وی رهنمون‌سازی بشر به مبانی دینی و تمدن اسلامی

را، از رسالت‌های انقلاب اسلامی دانست و یادآور شد: اندیشه انقلاب اسلامی مبتنی بر تفکر عقلی و عمیق و روش فقهی اجتهادی در فهم و تبلیغ معارف ناب الهی است که در مقام استنباط معارف اسلامی به مناهج اصیل اسلامی متمسک می‌شود.

عضو شورای عالی حوزه‌های علمیه، با تأکید بر اینکه جهاد و مقاومت که نیاز روز امت اسلامی است، همواره باید مورد توجه حوزه‌های علمیه قرار گیرد، اندیشه مقاومت مبتنی بر حکمت و عقلانیت و اصول و مبادی دینی و قواعد فقهی و اسلامی را یک ضرورت برای دنیای اسلام برشمرد.

وی جهاد علمی و عملی، جهت‌گیری راهبردی، برنامه‌مدار و تحولی و نگاه بلندمدت و جامع و تمدنی و هم‌افزایی را از جمله ویژگی‌های شهر مقدس قم برشمرد و اذعان کرد: مهمترین مراکز آموزشی و پژوهشی معارف دینی در شهر قم فعال هستند. جامعه المصطفی : از مجموعه‌های افتخارآمیز شهر مقدس قم هزاران دانش‌پژوه و مشتاقان معارف اهل‌بیت : را از سراسر دنیا گردهم جمع نموده است.

آیت‌الله اعرافی، با تأکید بر اینکه مراکز علمی شهر مقدس قم، با هزاران مجموعه و مرکز آموزشی پژوهشی جهان در ارتباط است، ابراز کرد: تدوین اسناد راهبردی بی‌شمار ناظر به نیازهای میدانی، برای پیشبرد اهداف، وظایف و رسالت‌های حوزه‌های علمیه،

فراخوان مقالات همایش یکصدمین سال بازتأسیس حوزه علمیه قم

راجع به نهضت ملی شدن صنعت نفت؛

• روابط سیاسی آیت‌الله بروجردی و شاه و دربار؛

• بررسی مجموعه اقدامات آیت‌الله بروجردی برای جلوگیری از نفوذ بهائیان در ارکان مهم کشوری و لشکری؛
• تأثیر فکری و سیاسی فدائیان اسلام بر طلاب و روحانیون

جوان حوزه علمیه قم؛

• واکنش مراجع و علما نسبت به محاکمه و اعدام فدائیان اسلام؛

• واکنش آیت‌الله بروجردی نسبت به دستگیری و بازداشت آیت‌الله کاشانی؛

• موضع آیت‌الله بروجردی نسبت به عمل‌کرد فدائیان اسلام؛

• موضع آیت‌الله بروجردی نسبت به لایحه اصلاحات ارضی دولت اقبال؛

• برسی روابط و مناسبات آیت‌الله بروجردی و امام خمینی :؛

• موضع آیت‌الله بروجردی راجع به تأسیس دولت رژیم صهیونیستی و اقدامات تجاوزکارانه آن علیه فلسطینی‌ها و کشورهای عربی؛

• بررسی اعزام مبلغ به اروپا (آقایان محقق و حائری)؛

• روابط آیت‌الله بروجردی با دو عالم برجسته شیعه ضد صهیونیست: شیخ محمدحسین کاشف‌الغطاء و شیخ عبدالکریم زنجانی؛

• روابط آیت‌الله بروجردی با واعظ شهیر حجت‌الاسلام والمسلمین فلسفی؛

• آیت‌الله بروجردی و موضوع دارالتقربب الاسلامی؛

• بررسی اقدامات آیت‌الله بروجردی در بنای تأسیسات دینی (مسجد اعظم و مدارس دینی).

• **(د) حوزه علمیه قم از رحلت آیت‌الله‌العظمی بروجردی تا پیروزی انقلاب اسلامی**

• تلاش رژیم پهلوی برای انتقال مرجعیت از ایران به نجف؛
• مواضع علما، مراجع و تشکل‌های دینی قم نسبت به تصویب‌نامه انجمن‌های ایالتی و ولایتی؛

• مواضع علما، مراجع و تشکل‌های دینی قم نسبت به اصلاحات ارضی و بیامدهای این طرح؛
• مناسبات امام خمینی :، مراجع و علمای قم تا تبعید امام خمینی :؛

• مواضع مراجع و علما نسبت به رفتارندوم ششم بهمن ۱۳۴۱ و سخنرانی‌های محمدرضا پهلوی در همدان و قم؛

• واقعه فیضیه و بازتاب آن در حوزه‌های علمیه نجف، قم، مشهد، شیراز، تبریز؛
• سخنرانی تاریخی امام خمینی : در عصر عاشورا (۱۳ خرداد ۱۳۴۲) و بازتاب آن در سراسر کشور؛

• دستگیری امام خمینی : و واکنش مراجع، علما و مناسبات سیاسی آیت‌الله بروجردی و آیت‌الله کاشانی

حوزه‌های علمیه قم و نجف اشرف و جهان اسلام نسبت به آن؛

• واقعه ۱۵ خرداد و واکنش حوزه‌های علمیه ایران و عراق؛
• عملکرد و مواضع رژیم شاه و جریان‌های سیاسی کشور در قبال واقعه ۱۵ خرداد؛

• دستگیری علما و وعاظ سراسر کشور در جریان قیام ۱۵ خرداد؛

• اقدامات و فعالیت‌های مراجع و علمای ایران و عراق پس از دستگیری و دوران حبس امام خمینی :؛

• واکنش حوزه علمیه قم نسبت به اعدام طبیب و حاج اسماعیل رضایی؛

• بازتاب آزادی امام خمینی : در قم؛

• اقدامات و فعالیت‌های امام خمینی از زمان آزادی تا ایراد سخنرانی در ۴ آبان ۱۳۴۳؛

• بازتاب سخنرانی امام خمینی بر علیه کاپیتولاسیون در ۴ آبان ۱۳۴۳ در داخل و خارج از کشور؛

• واکنش مراجع و علمای حوزه علمیه ایران و عراق نسبت به دستگیری و تبعید امام خمینی :؛

• تأثیر قیام ۱۵ خرداد بر فعالیت و اقدامات گروه‌های سیاسی؛

• ویژگی‌های سیاسی و فکری قیام پانزده خرداد؛

• تأثیر قیام ۱۵ خرداد بر روند مبارزات حوزه‌های علمیه و جریان روشن‌فکری کشور؛

• بازتاب ترور حسنعلی منصور در حوزه علمیه و محافل مذهبی سراسر کشور؛

• فعالیت‌ها و اقدامات امام خمینی در دوران اقامت در نجف اشرف (۱۳۵۷، ۱۳۴۴)؛

• واکنش امام خمینی نسبت به اقدامات رژیم بعث در عراق؛

• اخراج ایرانیان از عراق؛
• طرح مجدد مباحث مربوط به ولایت فقیه و بازتاب آن در عراق، ایران و سایر کشورهای اسلامی؛

• مناسبات امام خمینی با مراجع و علمای نجف اشرف؛
• مواضع امام خمینی در خصوص جشن‌های ۲۵۰۰ ساله،

تغییر تقویم و حزب رستاخیز؛

• تأثیر شخصیت و اندیشه‌های امام خمینی بر اندیشمندان و روحانیون کشورهای اسلامی و رشد جریانات ضد استکباری در جهان اسلام؛

• روابط و مناسبات امام خمینی با انجمن‌های اسلامی دانشجویی خارج از کشور؛

• عملکرد مؤسسات آموزشی به ریاست علما و فضلالی قم، دارالتبلیغ اسلامی، مدرسه حقانی، دبیرستان دین و دانش، مؤسسه در راه حق؛

• تلاش گروهی از فضلالی حوزه علمیه قم در تدوین برنامه «حکومت اسلامی»؛

از مهمترین رویکردهای سالیان اخیر در حوزه‌های علمیه است.

مدیر حوزه‌های علمیه، راه‌اندازی رشته‌های تخصصی در حوزه علوم اسلامی را از رویکردهای نوین حوزه برشمرد و افزود: توسعه دانش‌های فقهی ناظر به نیازهای روز جامعه و جهان و نیز حرکت به سمت پاسخگویی تخصصی به نیازها، از دیگر رویکردهای حوزه‌های علمیه در سالیان اخیر به‌شمار می‌رود.

وی ضمن تأکید بر ثراث عظیم حوزه‌های علمیه، به ویژگی‌های اجتهاد اصیل اشاره کرد و یادآور شد: تشکیل دروس خارج فقه معاصر در حوزه‌های علمیه و بهره‌گیری از ظرفیت عظیم اساتید برجسته حوزوی در این راستا، از جمله برنامه‌های عملیاتی شده است.

آیت‌الله اعرافی، تدوین کتب تخصصی ناظر به دیدگاه‌های فقهی در حوزه‌های مختلف و ترسیم فقه‌التریبه، فقه‌القضا، فقه پزشکی، فقه‌الحکومه و... را تنها یکی از دستاوردهای نوین حوزه‌های علمیه در حوزه تخصصی‌سازی معارف دینی دانست.

مدیر حوزه‌های علمیه، با بیان اینکه تمدن غربی، علوم انسانی و نظریات علمی در حوزه‌های اجتماعی را ناظر به پیشبرد اهداف خود بازترسیم می‌کند، اظهار کرد: تعاملات روزافزون حوزه قم و نجف می‌تواند، تأثیر به‌سزایی بر ارائه چهره پویای اندیشه ناب اسلامی در گستره جهانی داشته باشد.

• نقش فضلا و طلاب حوزه علمیه قم درگسترش امواج نهضت امام خمینی :؛

• تعامل حوزه علمیه قم با نهادهای مردمی (گروه شیعیان، مدارس اسلامی، کانون توحید، هیئات مذهبی و...؛

• نقش نشریات زیرزمینی و مخفی بعثت و انتقام در تداوم نهضت امام خمینی و آگاه سازی مردم علیه رژیم شاه؛

• موضع علما و روحانیون نسبت به قانون جدید خانواده در دهه چهل؛

• موضع حوزه علمیه قم نسبت به گروه‌ها و سازمان‌های مسلح اسلامی دهه چهل و پنجاه شمسی (هیئت‌های مؤتلفه اسلامی، حزب ملل اسلامی، سازمان مجاهدین خلق، فجر اسلام گروه‌های هفتگانه)؛

• رویکرد حوزه علمیه قم به جریان روشن‌فکری دینی دهه چهل و پنجاه: مهندس بازرگان و دکتر شریعتی

• بازتاب شهادت آیت‌الله سعیدی و غفاری و دیگر علما در جوامع روحانی؛

• تظاهرات روحانیون حوزه‌های علمیه قم در سالگرد ۱۵ خرداد در سال ۱۳۵۴؛

• مواضع مراجع، علما و فضلالی حوزه علمیه قم راجع به کتاب شهید جاوید؛

• مواضع مراجع و علمای حوزه علمیه قم راجع به قتل شهید شمس آبادی؛

• نظر مراجع قم در خصوص تأسیس حزب رستاخیز؛

• واکنش مراجع قم نسبت به تغییر تاریخ هجری شمسی به تاریخ شاهنشاهی؛

• مواضع مراجع، علما و تشکل‌های روحانی قم نسبت به آتش زدن مسجدالاقصی توسط صهیونیست‌ها.
• مواضع مراجع و علمای قم نسبت به جنگ‌های اعراب و اسرائیل (سه جنگ)؛

• اقدامات حوزه علمیه وعلماء در کمک‌رسانی به مردم در بلایای طبیعی (زلزله بوئین زهرا، طیس، فردوس و...؛

• تأثیر رحلت حاج آقا مصطفی خمینی در شتاب گرفتن انقلاب اسلامی؛

• مواضع مراجع، علما و روحانیون حوزه علمیه قم، راجع به مقاله توهین‌آمیز روزنامه اطلاعات نسبت به امام؛

• مواضع مراجع، علما و روحانیون حوزه علمیه قم راجع به واقعه ۱۹ دی قم؛

• تأثیر اربعین‌های واقعه ۱۹ دی و ۲۹ بهمن ۱۳۵۶ بر شتاب گرفتن روند انقلاب اسلامی؛

• مواضع مراجع، علما و روحانیون حوزه علمیه قم درباره رحلت حاج آقا مصطفی خمینی در آبان ۵۶؛

• مواضع مراجع، علما و روحانیون حوزه علمیه قم، درباره مهمترین رویدادهای سیاسی سال ۵۶ و ۵۷؛

• نماز عید فطر ۱۳۵۷ و تأثیر آن بر گسترش تظاهرات انقلابی در کشور؛

• مواضع امام، مراجع و علما پیرامون واقعه جمعه خونین ۱۷ شهریور ۱۳۵۷، واقعه ۱۳ آبان ۱۳۵۷ و تغییر دولت‌ها از آموزگار تا شاپور بختیار، خروج شاه از کشور، ورود امام خمینی و معرفی دولت بازرگان؛

• نقش روحانیون درتشکیل واداره شورای انقلاب؛
• تحصن علما در مسجد دانشگاه تهران؛

• نقش آیت‌الله گلپایگانی در تحولات سال ۱۳۵۶، ۱۳۵۷

• نقش علمای تبعیدی در گسترش انقلاب به سراسر کشور؛

• نقش نمایندگان مراجع در سراسر کشور در گسترش حوزه‌های علمیه و روند انقلاب؛

• تعامل حوزه علمیه قم و نجف؛

• تشکل‌های دینی خواهران در سراسر کشور پیش از انقلاب؛

• پایه‌گذاری مدارس علمیه خواهران؛

• سیرفعالیت‌های هنری در حوزه علمیه قم؛

• حلقه درس فلسفه علامه طباطبایی و نگارش اصول فلسفه و روش رئالیسم؛

• حلقه درس تفسیر قرآن علامه طباطبایی و نگارش تفسیر المیزان؛

• مناظرات و مکاتبات علمی هانزی کوربن و علامه طباطبایی.